

Τι απεικονίζει η εικόνα της αποτομής της κεφαλής του Τιμίου Προδρόμου

/ [Γνώμες](#)

Ἡ σύλληψη καί μαρτυρική ἐκτέλεση τοῦ Ἰωάννη δημιούργησε πραγματικό πνευματικό σάλο. Ὡστόσο τό κήρυγμά του εἶχε ριζώσει καί ὁ δρόμος γιά τόν Σωτήρα εἶχε ἀνοιχθεῖ. Οἱ Συνοπτικοί Εὐαγγελιστές θεωροῦν τό γεγονός τῆς θανάτωσης τοῦ Βαπτιστῆ ὡς μήνυμα πρὸς τόν Ἰησοῦ γιά νά ἀρχίσει τή δική του δράση. Γί' αὐτό καί οἱ τρεῖς γράφουν περίπου τά ἑξῆς: «Μετά δέ τό παραδοθῆναι Ἰωάννην ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τήν Γαλιλαίαν κηρύσσων τό εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καί λέγων ὅτι πεπλήρωται ὁ καιρός καί ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ...» (Μάρκ. 1:14 καί πρὸς ἄλλ.).

Ἡ σύνθεση τῆς εἰκόνας εἰκονογραφεῖ τό κείμενο ἀπό τό Εὐαγγέλιο τοῦ Μάρκου: «Καί εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτωρα ἐπέταξεν ἐνεχθῆναι τήν κεφαλὴν αὐτοῦ. Ὁ δέ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτόν ἐν τῇ φυλακῇ, καί ἤνεγκε τήν

κεφαλήν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς». Μέσα στό κτίριο πού παριστάνει τὸ παλάτι τοῦ Ἡρώδη μέ ἔνσωματωμένη φυλακὴ στά ὑπόγειά του λαμβάνει χώρα τὸ μαρτύριο τοῦ Ἁγίου. Ὁ στρατιώτης πού ἔχει σύρει τὸ ξίφος ἀπὸ τὴ θήκη του ἔχει καταφέρει τὸ χτύπημα πάνω στό λαιμό τοῦ Προδρόμου καὶ ἐτοιμάζεται νὰ ἀποτελειώσῃ μέ δεύτερη προσπάθεια τὸ ἔργο του. Ὁ Ἅγιος μέ τὰ χέρια δεμένα, γονατιστός καὶ σκυμμένος πάνω ἀπὸ τὸ δίσκο δέχεται μέ πρόσωπο πού φανερώνει ἐσωτερικὴ γαλήνη καὶ ταπεινοφροσύνη καρτερικά τὸ μαρτύριό του. Φοράει σκουροπράσινο χιτῶνα καὶ ἀπὸ κάτω μηλωτή, ὅπως βρίσκουμε στό κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιο (3:4): «Εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ». Τὰ μακριὰ μαλλιά καὶ γένια του εἶναι ἀτημέλητα, καὶ τὰ γυμνά μέρη τοῦ σώματός του ἐξαιρετικά ἀδύνατα: ἓνας ἀληθινὸς ἀθλητὴς τῆς ἐρήμου πού τρεφόταν μέ χόρτα καὶ μέλι ἀπὸ ἀγριομελίτσια ἐκεῖ ὅπου ζοῦσε.

Μπροστὰ ἀπὸ τὸν Βαπτιστὴ ἡ βασιλοπούλα Σαλώμη κρατεῖ στά χέρια ἀσημένιο δίσκο καὶ εἶναι ἑτοιμὴ νὰ παραλάβῃ τὴν Τίμια Κεφαλὴ. «Καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι» (Ματθ. 14:11). Αὐτὸς ὁ δίσκος εἶναι χαρακτηριστικὸς καὶ στὴν εἰκονογράφηση τῆς σκηνῆς ὅπου παριστάνεται ἡ «εὕρεση τῆς Τίμιας Κεφαλῆς». Οἱ εἰκόνες πού δείχνουν τὴ Σαλώμη νὰ μεταφέρει τὸ κεφάλι τοῦ Βαπτιστῆ «ἐπὶ πίνακι» μᾶς θυμίζουν ἀντίστοιχες ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης «Ἰουδῆθ», ὅπου ἡ ὁμώνυμη ἡρώιδα τῶν Ἑβραίων κρατεῖ στά χέρια τὸ κομμένο κεφάλι τοῦ στρατηγοῦ Ὀλοφέρνη. Οἱ δύο μορφές ἀντικριστὰ ἐπιστέφονται μέ στέμμα: ὁ μὲν Ἰωάννης μέ θεϊκὸ ὀλόχρυσο φωτοστέφανο, σημάδι τῆς οὐράνιας παρουσίας του, ἡ δὲ Σαλώμη μέ βασιλικὴ κορῶνα, ἔνδειξη τῆς ἐπίγειας κυριαρχίας της.

Ὁ Ρωμαῖος στρατιώτης μέ τὰ πόδια σὲ διασκελισμό —πράγμα πού δηλώνει δράση— φοράει πλουμιστὴ στολή, καθὼς προέρχεται ἀπὸ τὸ Αὐλικὸ περιβάλλον τοῦ βασιλιᾶ, καὶ στό κεφάλι ἔχει στρατιωτικὸ κράνος, περικεφαλαία. Τόσο αὐτὸς ὅσο καὶ ἡ Σαλώμη περιβάλλονται ἀπὸ τὰ κόκκινα βασιλικά χρώματα σὲ ἀντίθεση μέ τὸν Πρόδρομο πού τὰ σκοῦρα χρώματά του ἐκφράζουν στέρηση καὶ ταπεινότητα. Μέ τίς διαφορετικὲς χρωματικὲς ἀποδώσεις δηλώνονται ἔτσι καὶ οἱ διαφορετικοὶ κόσμοι στοὺς ὁποίους ἀνήκουν οἱ πρωταγωνιστές...

Τὸ οἰκοδόμημα σὲ προοπτικὴ στό φόντο τῆς σκηνῆς εἶναι ὁ χῶρος μέσα στὸν ὁποῖο λαμβάνει χώρα τὸ μαρτύριο. Ἔχει φρουριακὴ μορφή μέ πολεμίστρες στὴν κορυφή, ἐνῶ στὴν κάτοψή του ἀνοίγεται τοξοειδὴς εἴσοδος μέ ξύλινη πόρτα πού φέρει σιδερένιους μοχλοὺς καὶ κλειδωνιές. Πιὸ πάνω στὸν ἴδιο τοῖχο ἡ πρόσοψη στολίζεται μέ πλούσια διακόσμηση. Στὴ δεξιὰ πλευρὰ τοῦ κτιρίου δεσπόζει τὸ παράθυρο τῆς φυλακῆς μέ τίς σιδερένιες ἀμπάρες του, καὶ πιὸ ψηλὰ εἰκονίζονται δύο μικρὰ τοξοειδῆ ἀνοίγματα. Τέλος, ἀριστερὰ στὴν εἰκόνα πίσω ἀπὸ τὸ

στρατιώτη παριστάνεται βραχῶδες ἔξαρμα.

Ἐκτιμώντας τή σύνθετη πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι αὐτό πού ἐπιδιώκεται νά τονισθεῖ δέν εἶναι τόσο τό μαρτύριο καθαυτό οὔτε καί ὁ τρόπος τῆς ἐκτέλεσής του, ἀλλά ἡ ἐτοιμότητα τοῦ Προδρόμου μπροστά στή Θυσία. Ὁ Ἰωάννης προετοίμασε τό δρόμο τοῦ Χριστοῦ καί ὑπέστη μαρτύριο πρὶν ἀπ' αὐτόν.